

ХУЛОСАИ НИҲОИИ
ШУРОИ ДИССЕРТАТСИОНИИ 6D.KOA-026 назди
МДТ “ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ ХУЧАНД
БА НОМИ АКАДЕМИК БОБОЧОН ҒАФУРОВ”
аз рӯи диссертатсия барои дарёфти дараҷаи
илмӣи номзади илмҳои педагогӣ

ПАРВАНДАИ АТТЕСТАТСИОНИИ № _____

Қарори Шурои диссертатсионӣ аз 28.02.с.2026, № 76

БАРОИ САЗОВОР ДОНИСТАНИ СУРИЕВА ШАКАРМО
ЧОРШАНБИЕВНА, ШАҲРВАНДИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН, БАРОИ
ДАРЁФТИ ДАРАҶАИ ИЛМӢИ НОМЗАДИ ИЛМӢОИ ПЕДАГОГӢ АЗ
РӢӢИ ИХТИСОСИ 13.00.01 – ПЕДАГОГИКАИ УМУМӢ, ТАӢРИХИ
ПЕДАГОГИКА ВА ТАӢСИЛОТ (ИЛМӢОИ ПЕДАГОГӢ)

Диссертатсияи Суриева Шакармо Чоршанбиевна дар мавзӯи “Тарбияи ватандӯстии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ зимни омӯзиши “Тоҷикон”-и академик Бобочон Ғафуров” барои дарёфти дараҷаи илмӣи номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) бо қарори №73 аз 17-уми декабри соли 2025 аз ҷониби Шурои диссертатсионии 6D.KOA-026-и назди Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» (735700, ш. Хучанд, г. Мавлонбеков 1) ба ҳимояи тақдирӣ иҷозат дода шудааст.

Довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ Суриева Шакармо Чоршанбиевна 27-уми июли соли 1977 дар деҳаи Вери ноҳияи Шугнони Вилояти Мухтори Кӯхистони Бадахшон ба дунё омадааст.

Мавсуф соли 2010 факултети забони ва адабиёти тоҷики Донишгоҳи давлатии шаҳри Хоруғ ба номи Моёншо Назаршоевро бо ихтисоси забон ва адабиёти тоҷик хатм намудааст. Ӯ аз соли 1996 дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №38-и деҳаи Вер фаъолияти омӯзгориро оғоз намуда, то соли 2014 дар муассисаи зикршуда ба ҳайси омӯзгори фанни забон ва адабиёти тоҷик кор кардааст. Бинобар иваз намудани манзили зист соли 2015 аввал дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии № 4, пас аз он (соли 2017) дар гимназияи хонандагони болаёқат ба номи Абӯалии Балъамии шаҳри Ваҳдат ба сифати омӯзгори забон ва адабиёти тоҷик фаъолият намудааст. Солҳои 2021-2022 дар вазифаи ходими калони илмӣ ва аз соли 2022 то ин ҷониб дар вазифаи мудири шуъбаи фанҳои технологияи (таълими меҳнат, тарбияи ҷисмонӣ ва омодагии ибтидоии ҳарбин Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон кор мекунад.

Диссертатсия дар шуъбаи педагогика, психология ва методикаи таълими Пажуҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳхсилоти Тоҷикистон иҷро шудааст. Суриева Шакармо Чоршанбиевна аз соли 2020 ҳамчун унвонҷӯи шуъбаи тайёрнамоии кадрҳои илмӣ ва илмӣ-педагогии Пажуҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01-Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (фармоиш аз 29.10.2020, № 9) фаъолияти илмӣ-таҳқиқотӣ бурдааст.

Рохбари илмӣ – Туронов Султонмурод Шарофович, номзади илмҳои педагогӣ, сармутахассиси шуъбаи фанҳои табиатшиносӣ ва дақиқи Академияи таҳсилоти Тоҷикистон

Муқарризони расмӣ:

Давлатзода Ҷамила – доктори илмҳои педагогӣ, директори Муассисаи давлатии таълимии “Литсейи касбии техникаи ноҳияи Шаҳринав”, узви Шурои диссертатсионӣ.

Саодати Раҳмоналӣ - номзади илмҳои педагогӣ, саромӯзгори кафедраи таҳсилоти томақтабӣ ва қори иҷтимоии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ мебошанд.

Муқарризони расмӣ ба диссертатсия тақризи мусбат дода, муаллифи диссертатсия Суриева Шакармо Чоршанбиевнаро шоистаи дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) доништаанд.

Муассисаи пешбар – Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии омӯзгорӣ Тоҷикистон ба номи С.Айнӣ» таъйин шудааст,

Муассисаи пешбар дар тақризи мусбати худ, аз 21.01.2026, суратмаҷлиси №13/1, ки бо имзои раиси ҷаласа мудири кафедраи умумидонишгоҳии педагогика номзади илмҳои педагогӣ, дотсент Мансурова Ҷ.С. ва эксперт, номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи умумидонишгоҳии педагогика Самиев Т.А. таъйид шуда, бо имзои ректори Донишгоҳи давлатии омӯзгорӣ Тоҷикистон ба номи С.Айнӣ профессор Ибодуллозода А.И. тасдиқ шудааст, ба диссертатсия баҳои мусбат додааст.

Муассисаи тақриздиханда мавзӯи интихобнамудаи Суриева Шакармо Чоршанбиевнаро дар илми педагогикаи муосир муҳим ва зарурӣ арзёбӣ намуда, чунин баён доштааст, ки: Муҳаққиқ дар раванди таҳқиқи боби дуюми диссертатсия, ки “Тоҷикон”-и академик Бобоҷон Ғафуров ҳамчун осори гаронмоя дар тарбияи ватандӯстии насли наврас” номгузорӣ шудааст, сабабҳо, таърихи нашр, мазмуни асосии ғаслҳои асар ва мавқеи ин асарро дар ташаккули тарбияи ватандӯстӣ муфасссал шарҳу тавзеҳ дода, таъкид менамояд, ки омӯхтан ва доништан таъриху фарҳанги ниёгон аз як ҷониб, худшиносию ҳудӯгоҳии миллии хонандагонро ташаккул диҳад, аз тарафи дигар, онҳоро ба сабақҳои таърихи, арзишҳои милливу умумибашарӣ шинос намудаву ба камолоти маънавӣ мерасонад. Вобаста ба ин, муассисаҳои таҳсилоти миёнаро мебояд, дар замири

хонандагон анҷом додани фаъолиятҳои ватандӯстонаро вусъат бахшида, дар ин самт чораҳои мушаххас андешанд.

Муҳаққиқ ҷиҳати муайян кардани натиҷаҳои таҳқиқ ва то чӣ андоза азхудшавии асар, барои ташаккули тарбияи ватандӯстии хонандагон конференсияю семинарҳои илмӣ доир намуда, маҳфили саволу ҷавоб гузаронидааст ва аз пурсишнома истифода карда, натиҷааш дар ҷадвали диаграммаҳо нишон додааст. Ин ҷо ба хулосае омадааст, ки: “Омӯзиш ва донишони мазмуну мундариҷаи асари бунёдии аллома Бобочон Ғафуров “Тоҷикон” ватандӯстии хонандагонро инкишоф дода, худшиносии миллиашонро рушд мебахшад. Дар ин ҳангом, онҳо метавонанд дар ҷомеаи башарӣ ҳамчун ватандӯст ва содиқи Ватани худ -Тоҷикистони азизу маҳбӯб мавқеъ гиранд”. Довталаби дараҷаи илмӣ барои мақсаднок ба роҳ мондани омӯзиши асари “Тоҷикон”-и академик Бобочон Ғафуров ва ба ин васила, ташаккул додани тарбияи ватандӯстии хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ба Вазорати маориф ва илми кишвар, зерсохторҳои дахлдор роҳбарияти муассисаҳои таълимӣ ва омӯзгорон тавсия дода аст, ки дар фаъолиятҳои тадбирҳои зерро амалӣ намоянд. Аз ҷумла, Вазорати маориф ва илм, сохторҳои дахлдор ба барномаҳои таълим, корҳои тарбиявӣ ва беруназсинфӣ муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ омӯзиши асари “Тоҷикон”-и академик Бобочон Ғафуровро ворид намуда, дар курсҳои тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маориф ба омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, дониш, малакаву маҳорати омӯзиш ва тарғиби моҳияту мавқеи ин асари бунёдиро омӯзонанд. Муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ба тарбияи ҳарбию ватандӯстии хонандагон диққати махсус дода, дар байни хонандагон баргузор кардани озмунҳо аз қабili: “Ватанпараст”, “Бехтарин донандаи асарҳои Пешвои миллат” ва “Шеърҳои ватандӯстона”-ро ба нақша гирифта, дар ин замина хонандагонро барои анҷом додани фаъолиятҳои ватандӯстона равона созанд.

Саҳми шахсии довталаб Суриева Шакармо дар раванди таҳқиқ ба таври зайл арзёбӣ мегардад: интиҳоб ва асоснок кардани мавзӯи таҳқиқ, муайян кардани мақсад, вазифаҳо, объект ва предмети таҳқиқот, таҳлилу омӯзиши адабиёти илмӣ ва манбаъҳои зарурӣ оид ба мавзӯ, ҷамъоварӣ ва муназзам намудани маълумот, гузаронидани мушоҳида, озмоишҳои педагогӣ ва коркарди натиҷаҳои бадастомада. Довталаби дараҷаи илмӣ ҷиҳати омӯзиши асари «Тоҷикон»-и академик Бобочон Ғафуров барномаи озмоишии омӯзиш таҳия намуда, бо мавриди истифода қарор додани он меъёр, талабот ва роҳҳои омӯзишро муайян ва барои самарабахш сурат гирифтаи омӯзиши асари зикршуда, тавсияҳои методӣ ва амалӣ пешниҳод кардааст. Ҳамчуин, модели тарбияи ватандӯстии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумиро таҳия кардаву самаранонокии онро дар таҷрибаи педагогӣ санҷидааст. Натиҷаҳои таҳқиқро таҳлил ва баррасӣ карда, мавқолаҳои илмӣ ва дастур нашр намудааст. Бо муайян кардани мавқеи асари бунёдии “Тоҷикон”-и академик Бобочон Ғафуров дар

тарбияи ватандӯстии хонандагон барои минбаъд дурусту мақсаднок ба роҳ мондани омӯзиши асари зикршуда ва ташаккули тарбияи ватандӯстии хонандагон ба Вазорати маориф ва илм, раёсат, шуъбаҳои маориф ва муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ тавсияҳои илмӣ, методӣ ва амалӣ пешниҳод кардааст, ки дар фаъолияти муассисаҳои таълимии кишвар мавриди амал қарор хоҳанд гирифт.

Мазмун ва мухтавои асосии диссертатсия дар 9 интишороти илмӣ, аз ҷумла 5 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшаванда, ки аз тарафи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати маорифи ФР ба қайд гирифта шудааст, инъикос ёфтаанд.

Дар хулосаи тақризи муассисаи пешбар қайд шудааст, ки диссертатсияи Суриева Шакармо Чоршанбиевна дар мавзӯи “Тарбияи ватандӯстии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ зимни омӯзиши “Тоҷикон”-и академик Бобочон Ғафуров” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) мутобиқ буда, инчунин ба талаботи бандҳои 32-35-и “Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ”, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти №267 (бо тағйири иловаҳо аз 26-уми июни соли 2023, №295) тасдиқ гардидааст, мувофиқ мебошад. Муаллифи диссертатсия сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 — Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) мебошад.

Мақолоти илмӣ муаллиф, ки дар маҷаллаҳои илмӣ ҷой шуда, дар худ мундариҷаи асосӣ ва натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсиониро инъикос кардаанд:

а) Мақолаҳои, ки дар нашрияҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷой шудаанд:

[1-М] Суриева Ш.Ч. Ватан, тарбияи ватандӯстӣ, вазифа ва мазмуни он дар мактаби муосир /Суриева Ш.Ч. //Паёми Академияи таҳсилоти Тоҷикистон. - № 1(42). -Душанбе, 2022. -С.52-57 (ISSN 2222-9809).

[2-М] Суриева Ш.Ч. Роҳҳои ташаккули ифтихори ватандорӣ наврасон дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ / Суриева Ш.Ч. //Паёми ДДОТ ба номи Садриддин Айний. -№ 4.(14). - Душанбе, 2022. - С.52-56 (ISSN 2074-1847). - 42 –

[3-М] Суриева Ш.Ч. “Тоҷикон” - шиносномаи миллат ва раҳнамои ватандӯстӣ /Суриева Ш.Ч. // Паёми Пажухишгоҳи рушди маориф. - № 3(39). – Душанбе, 2022. -С. 104-108 (ISSN 2617-5620).

[4-М] Туронов С.Ш., Суриева Ш.Ч. Восита ва шаклҳои тарбияи ватандӯстии хонандагон зимни омӯзиши “Тоҷикон”-и академик Б. Ғафуров / Туронов С.Ш., Суриева Ш.Ч. // Паёми Пажухишгоҳи рушди маориф. - №1(41). -Душанбе, 2023. - С.5-10 (ISSN 2617-5320).

[5-М] Суриева Ш.Ч. “Тоҷикон”- асари бунёдӣ, ҳештаншиносӣ ва ватандӯстӣ/ Суриева Ш.Ч. // Паёми Пажухишгоҳи рушди маориф. -№2(42). –Душанбе, 2023. - С.96-99 (ISSN 2617-5620). Б)

б) Мақолаҳое, ки дар дигар нашрияҳо ба таъб расидаанд:

[6-М] Туронов С.Ш., Суриева Ш.Ч. Барномаи озмоишии омӯзиши асари бунёдии “Тоҷикон”-и академик Бобочон Ғафуров дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ. – Душанбе: “Сифат”, 2022. -15 сах.

[7-М] Туронов С.Ш., Суриева Ш.Ч. Дастури методӣ. “Бозтоби эҳсоси ватандорӣю ватандӯстӣ дар омӯзаҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, пажӯҳишҳои академик Бобочон Ғафуров ва осори ниёгон”. Душанбе: “Сифат”, 2023. -70 сах.

в) Маводи конференсия ва маърузаҳо

[8-М] Суриева Ш.Ч. Ҷанбаҳои педагогӣ ва психологӣ тарбияи ватандӯстии наврасону ҷавонон . Конференсияи илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи “Асосҳои илмӣ-амалии фаъолияти психолог дар Ҷумҳурии Тоҷикистон” маъруза таҳти унвони “Ҷанбаҳои педагогӣ ва психологӣ тарбияи ватандӯстии наврасону ҷавонон” Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айни (24.02.2023).

[9-М] Суриева Ш.Ч. Ҷанбаҳои педагогӣ ва психологӣ тарбияи ватандӯстии наврасону ҷавонон // Маводи конференсияи илмӣ – амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи “Роҳ ва воситаҳои тайёр намудани омӯзгорони оянда ба корҳои тарбиявӣ дар мактаб” бахшида ба ҷашни 35 – солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 115-солагии Қаҳрамони Тоҷикистон, академик Бобочон Ғафуров (8-9-уми июни соли 2023, ш.Хуҷанд). – Хуҷанд, 2023. - С. 284-289.

Ба автореферати диссертатсия тақризҳо аз тарафи шахсони зерин ба Шӯрои диссертатсионӣ ворид шудааст:

Тақризи 1. Юлдошев У.Р. - доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи забони русии МДТ “Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино”. Тақриз мусбат мебошад, эрод надорад.

Тақризи 2. Холназаров М. – доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи методикаи таълими фанҳои табиатшиносии ДДБ ба номи Н. Хусрав. Тақриз мусбат мебошад, эрод надорад.

Тақризи 3. Комилова Гулбахор Дорулҳаётовна – номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи таҳсилоти ибтидоӣ ва фанҳои иҷтимоӣ-гуманитарии МД “Донишқадаи байналмилалӣ Хуҷанд”-и МД “Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкорӣ Тоҷикистон”. Тақриз мусбат мебошад, эрод надорад.

Тақризи 4. Раҷабализода Шарафҷон Раҷабалӣ – номзади илмҳои педагогӣ, Сардори раёсати таълими Донишқадаи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон ба номи Саидмуъмин Раҳимов. Тақриз мусбат мебошад, эрод надорад.

Муқарризони беруна масъалаи таҳқиқшавандаро муҳим ва арзишманд хисобида, муаллифи диссертатсия ва автореферат **Суриева Шакармо Чоршанбиевнаро** барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) арзанда донистаанд.

Интихоби муқарризони расмӣ ва муассисаи пешбар дар асоси хулосаи комиссияи экспертӣ ва қарори Шурои диссертатсионии 6D. КОА-026 аз 17-уми декабри соли 2025, №73, тибки талаботи “Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ”, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти № 267 (бо тағйири иловаҳо аз 26-уми июни соли 2023, №295) тасдиқ гардидааст, асоснок шудааст.

Шурои диссертатсионӣ қайд мекунад, ки аз тарафи докталаби дараҷаи илмӣ дар асоси нақшаҳои илман тарҳрезӣшуда қорҳои зиёди таҳқиқӣ анҷом ёфтааст. Аз ҷумла, таҳсилоти умумӣ дар асри ХХІ талаботи махсусро нисбат ба тарбияи насли наврас дар рӯҳияи ҳудогоҳию ҳудушиносии миллӣ ва ватандӯстӣю меҳанпарастӣ пешниҳод менамояд, ҷунки тарбияи насли воқеан ватандӯст ва ояндасозу муҳофизи мероси таърихӣю фарҳангии миллӣ тақозои замони муосир мебошад.

Унвонҷӯ бо назардошти ин, хеле дуруст таъкид менамояд, ки омӯхтани осори таърихӣю фарҳангии гузаштагон, таваҷҷуҳ ба тарбияи ватандӯстӣ ҳамчун воситаи тарбияи шахсияти аз ҳар ҷониб рушдёфта, шаҳрванди сидқан дӯстдори Ватан, ояндасозу меҳанпараст ба соҳаи маориф дахл дорад. Аз ин ҷост, ки асоснок қардани мазмун, сохтор ва таъмини қорҳои ташкилию методии тарбияи ватандӯстӣю хонандагон, вазифаи асосии муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ мебошад.

Вале омӯзиш ва таҳқиқи истифодаи осори ниёгон дар самти ватандӯстӣю ватандорӣ, аз ҷумла, омӯзиши асарҳои таърихӣю олимони тоҷик, махсусан, асари бунёдии «Тоҷикон»-и Бобочон Ғафуров дар шароити муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ нишон медиҳад, ки то имрӯз равиши ягонаи омӯзиши асарҳои таърихӣю фарҳангӣ пешниҳод нашуда, мазмуну вазифаҳои он дар шароити соҳибхотирӣю ҷомеаи тоҷик муайян нагардидаву масъалаи ташаккули шахсияти рушдёфта ҳамчун барандаи сифатҳои ватандӯстӣ дар низомии умумии тарбия ва илми педагогика кам омӯхта шудааст.

Омилҳои ташаккули шуури ватандӯстӣю хонандагон низ пурра баррасӣ нагардида, метод восита ва шаклҳои тарбияи ватандӯстӣ дар фаъолияти педагогии омӯзгорӣ муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Тоҷикистон муайян нашудааст, ки ин ба омӯзиши якҷонибаи масъала, ба таври зарурӣ муайян нашудани ҳадафу вазифа, мазмуну шаклҳои таълим ва фаъолияти қорҳои беруназсинфӣ тарбиявӣ оварда мерасонад.

Дар маҷмӯъ, ҳамаи ин масъалаҳои зикршуда зарурати таҳқиқоти диссертатсионии Суриева Шакарморо бозгӯ қарда, аз аҳамияти назариявӣ ва амалӣ доштани мавзӯи таҳқиқоти докталаб шаҳодат медиҳад, ки ба тарбияи ватандӯстӣю хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии ҷумҳурӣ нигаронида шудааст.

Диссертатсия мутобиқ ба талаботи Низомнома дар бораи шурои диссертатсионӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267

ба тасвиб расидааст, ичро шудааст.

Кори диссертационӣ дар шӯъбаи педагогика, психология ва методикаи таълими Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон иҷро шуда, бо қарори ҷаласаи васеи семинари илмӣ-методии муассисаи мазкур муҳокима ва ба ҳимояи такрорӣ пешниҳод шудааст (Суратҷаласа аз 27.02.2025, №03).

Аҳамияти амалии таҳқиқоти мазкур дар он зоҳир мегардад, ки дар раванди фаъолияти таълимӣ шароити педагогии рушди тарбияи ватандӯстии хонандагон тавассути корҳои озмоишӣ асоснок гардида, мавқеи стратегии асари «Тоҷикон»-и академик Бобочон Ғафуров дар низоми нишондиҳандаву меъёрҳои арзёбии сатҳи ҳудогоҳии миллии таълимгирандагон муайян карда шуд. Дар қори илмӣ маҷмӯи методҳо, воситаҳо ва шаклҳои муассири омӯзиши ин шохасари бунёди коркард ёфта, унсурҳои таркибӣ ва ҷузъҳои сохтори тарбияи ватандӯстии хонандагон дар шароити муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ мушаххас гардиданд. Инчунин, дар заминаи натиҷаҳои бадастомада тавсияҳои илмӣ амалӣ вобаста ба ташаккули сифатҳои ватандӯстӣ ҳамчун ҷузъи муҳими салоҳияти касбии омӯзгорон таҳия ва пешниҳод шудаанд. Натиҷаҳои таҳқиқот ва дастурҳои методии муаллиф дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии №35-и ноҳияи Шохмансури шаҳри Душанбе, муассисаи таълимии «Сомониён» ва мактабҳои №3 ва №4-и шаҳри Ваҳдат мавриди истифодаи амалӣ қарор гирифта, самарабахшии худро собит намудаанд.

Навгони илмӣ таҳқиқоти мазкур дар он зоҳир мегардад, ки бори аввал мақоми концептуалии шохасари академик Бобочон Ғафуров «Тоҷикон» ҳамчун манбаи стратегӣ ва воситаи бунёди тарбияи ватандӯстии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ муайян ва аз ҷиҳати назариявӣ амалӣ асоснок карда шуд. Дар раванди таҳқиқот модели педагогии ташаккули сифатҳои ватандӯстии хонандагон ва барномаи озмоишии таълимӣ тарҳрезӣ гардида, самаранокӣ онҳо дар амалияи педагогӣ исботи худро ёфт, ки ин мустақиман ба таҳкими ҳувияти милливу меҳанпарастии насли наврас мусоидат менамояд. Инчунин, дар қори илмӣ мукаммал карда шуд, ки омӯзиши пайвастаи муҳтавои таърихӣ асари мазкур омили калидии рушди ҳудогоҳиву худшиносӣ ва шаклгирии ҳисси масъулиятшиносӣ дар вазифаи муҳофизи мероси таърихиву фарҳангии миллат махсус меёбад.

Саҳми шахсии довталаб дар иҷрои таҳқиқоти мазкур пеш аз ҳама дар интихоби асосноки мавзӯ, анҷоми таҳлили муқоисавӣ синуптикий адабиёти илмӣ, манбаҳои педагогӣ ва раваншиносӣ, инчунин тафсири мунтазами маълумоти дарёфтшуда ва банизодарорӣ онҳо инъикос меёбад. Муаллиф мустақилона муҳтавои педагогӣ, моҳият ва мавқеи асари «Тоҷикон»-ро дар низоми муосири таълиму тарбия муайян намуда, роҳҳои инноватсионӣ истифодаи восита ва шаклҳои тарбияи ватандӯстиро дар фаъолияти омӯзгорӣ таҳия ва арзёбӣ кардааст. Саҳми довталаб дар таҳия ва интишори мақолаҳои илмӣ, дастурҳои методӣ ва барномаҳои озмоишии таълимӣ, инчунин дар роҳандозии корҳои таҷрибавӣ озмоишии фарогир, ки бо коркарди омории натиҷаҳо ва исботи эътимоднокии

фарзияи таҳқиқот анҷом ёфтаанд, ба таври аён мушоҳида мегардад.

Мутобикати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Диссертатсия ба бандҳои 3,4 ва 5-и шиносномаи ихтисоси илмӣ 13.00.01 Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот мувофиқат мекунад.

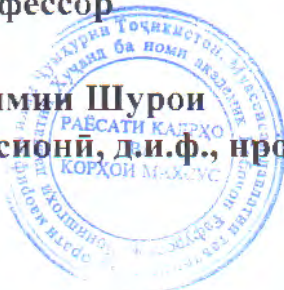
Ҳангоми овоздиҳии пинҳонӣ Шурои диссертатсионӣ дар ҳайати 10 нафар (1 нафар онлайн), аз рӯи ихтисоси самти диссертатсияи баррасишаванда 5 нафар доктори илм, чунин натиҷагирӣ шуд:

тарафдори додани дараҷаи илмӣ **10 “нафар”**,
муқобили додани дараҷаи илмӣ **“нест”**,
бюллетенҳои безътибор **“нест”**,

Шурои диссертатсионӣ дар ҷаласаи худ аз 28-уми феввали соли 2026 ба чунин қарор омад, ки диссертатсияи **Суриева Шакармо Чоршанбиевна** дар мавзӯи **“Тарбияи ватандӯстии хонандагонӣ муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ зимни омӯзиши “Тоҷикон”-и академик Бобочон Ғафуров”** қори таҳқиқотии анҷомёфтаи илмиву таҳассусӣ буда, ба талаботи “Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ”, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, тахти № 267 тасдиқ шудааст (бо тағйиру иловаҳо аз 26-уми июни соли 2023, №295), қомилан ҷавобгӯ мебошад ва ба довталаб Суриева Шакармо Чоршанбиевна дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ дода шавад.

Ранси Шурои диссертатсионӣ,
д.и.п., профессор

Қотиби илмӣ Шурои
диссертатсионӣ, д.и.ф., профессор

Сабурий Х.М.

Абдуллозода Н.А.

28.02.2026с.